

EXERCICI 4: FILOSOFIA / HISTÒRIA D'ESPANYA

(Durada: 2 h)

MATÈRIA 1. FILOSOFIA

TEXT

«En cadascun de nosaltres qualsevol tret «natural» sempre està contaminat de cultura, i viceversa. No hi ha res més natural i universal en els humans com en la resta dels animals que la necessitat de menjar, però no hi ha ningú que menge sense sotmetre's a pautes culturals, reverenciar modes gastronòmiques, triar o rebutjar aliments segons hàbits adquirits: és natural haver d'alimentar-se, però sempre ens alimentem culturalment. Com pot entendre's això? Direm que l'home està compost de capes superposades, com una ceba, que les més bàsiques o íntimes són naturals mentre que damunt d'aquestes s'ha anat depositant l'estrat de l'educació, la sociabilitat, els artificis, etc.? [...] Per molt que aprofundim en el fons natural d'allò humà, sempre trobem el segell de la cultura mesclant el que és adquirit amb el que és innat».

SAVATER, F., *Les preguntes de la vida*.

QÜESTIONS

1. Realitza una síntesi argumentativa del text. (2,5 punts)

2. Defineix els següents conceptes: natural i cultural. (2,5 punts)

3. Exposa els trets i els autors principals del contractualisme. (2,5 punts)

4. Explica en què consisteix l'eudemonisme d'Aristòtil. (2,5 punts)

Criteris de qualificació
<ul style="list-style-type: none">• La qualificació de l'exercici 4 correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.• Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

MATÈRIA 2. HISTÒRIA D'ESPANYA

Text 1

"TÍTOL I. DELS ESPANYOLS I ELS SEUS DRETS

Article 11. La religió catòlica, apostòlica, romana, és la de l'Estat. La Nació s'obliga a mantindre el culte i els seus ministres (...) No es permetran, no obstant això, altres cerimònies ni manifestacions públiques que les de la religió de l'Estat.

TÍTOL II. DE LES CORTS

Article 18. La potestat de fer les lleis resideix en les Corts amb el rei.

TÍTOL III. DEL SENAT

Article 20. El Senat es compon:

Primer. De senadors per dret propi.

Segon. De senadors vitalicis nomenats per la Corona.

Tercer. De senadors triats per les corporacions de l'Estat i majors contribuents en la forma que determine la llei. (...)"

(*SELECCIÓ D'ARTICLES DE LA CONSTITUCIÓ DE 1876*)

Text 2

"El sufragi universal, que és en si mateix una malíssima institució política, una institució incompatible amb tot ordenat règim polític, i més si aqueix règim és el monàrquic, el sufragi universal, encara que siga veritat, és incompatible a la llarga amb la propietat individual, amb la desigualtat de les fortunes i amb tot el que no siga un socialisme excessiu i anàrquic. El sufragi universal no pot ser més que un instrument de socialisme o una farsa vil..."

Qui pensa... que les opinions de les munions, dels pobres, dels qui res no tenen, estaran representades en les urnes electorals?...

El sufragi universal és un instrument d'intimidació en les grans poblacions, agitat per la demagògia contra els interessos de l'ordre; i és, en les xicotetes poblacions agrícoles, un instrument vil de cartes en blanc en mans dels governadors de les províncies... Hi ha molts que en pretendre establir el sufragi universal volen que se'n derive la sobirania; hi ha molts que el busquen com a pretext per a disputar a la Corona els fonaments substancials dels seus drets; hi ha molts que aspiren al fet que mitjançant ell es puga contrarestar l'eficàcia del principi monàrquic dins de les idees conservadores."

CÁNOVAS, ANTONIO. *Discurs pronunciat a Sevilla el 8 de novembre de 1888.*

1. Descriu el tipus de fonts utilitzades. (1,5 punts)

2. Identifica les idees principals dels textos, situant-les en el seu context històric. (3 punts)

3. Respon a les següents preguntes. (2,5 punts)

3.1. Explica el concepte de sobirania.

3.2. Quin tipus de sobirania es contempla en la constitució de 1876 (text 1)?

3.3. Quina diferència s'aprecia respecte a l'etapa de la I República?

4. Respon a les següents preguntes. (3 punts)

4.1. A quin partit pertanyia Antonio Cánovas?

4.2. Raona l'argumentació sobre el sufragi universal masculí (text 2), tenint en compte els principis ideològics defensats en el seu programa electoral.

4.3. Desenvolupa breument el programa polític dels liberals liderats per Cánovas.

Criteris de qualificació
<ul style="list-style-type: none">La qualificació de l'exercici 4 correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

- La qualificació de l'exercici 4 correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries. - Per a la superació d'aquest exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

EJERCICIO 4: FILOSOFÍA / HISTORIA DE ESPAÑA

(Duración: 2 horas)

MATERIA 1. FILOSOFÍA

TEXTO

«En cada uno de nosotros cualquier rasgo «natural» siempre está contaminado de cultura, y viceversa. No hay nada más natural y universal en los humanos como en el resto de los animales que la necesidad de comer, pero no hay nadie que coma sin someterse a pautas culturales, reverenciar modas gastronómicas, elegir o rechazar alimentos según hábitos adquiridos: es natural tener que alimentarse, pero siempre nos alimentamos culturalmente. ¿Cómo puede entenderse esto? ¿Diremos que el hombre está compuesto de capas superpuestas, como una cebolla, que las más básicas o íntimas son naturales mientras que encima de estas se ha ido depositando el estrato de la educación, la sociabilidad, los artificios, etc.? [...] Por mucho que profundicemos en el fondo natural de aquello humano, siempre encontramos el sello de la cultura mezclando lo que es adquirido con lo que es innato».

SAVATER, F., *Las preguntas de la vida*.

CUESTIONES

- 1. Realiza una síntesis argumentativa del texto. (2,5 puntos)**
- 2. Define los siguientes conceptos: natural y cultural. (2,5 puntos)**
- 3. Expón los rasgos y los autores principales del contractualismo. (2,5 puntos)**
- 4. Explica en qué consiste el eudemonismo de Aristóteles. (2,5 puntos)**

Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio 4 corresponde a la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio hay que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota mediana que no sea inferior a 5 puntos.

MATERIA 2: HISTORIA DE ESPAÑA

Texto 1

"TÍTULO I. DE LOS ESPAÑOLES Y SUS DERECHOS

Artículo 11. La religión Católica, Apostólica, Romana, es la del Estado. La Nación se obliga a mantener el culto y sus ministros (...) No se permitirán, sin embargo, otras ceremonias ni manifestaciones públicas que las de la religión del Estado.

TÍTULO II. DE LAS CORTES

Artículo 18. La potestad de hacer las leyes reside en las Cortes con el Rey.

TÍTULO III . DEL SENADO

Artículo 20. El Senado se compone:

Primero. De Senadores por derecho propio.

Segundo. De Senadores vitalicios nombrados por la Corona.

Tercero. De Senadores elegidos por las Corporaciones del Estado y mayores contribuyentes en la forma que determine la ley. (...)"

(SELECCIÓN DE ARTÍCULOS DE LA CONSTITUCIÓN DE 1876)

Texto 2

"El sufragio universal, que es en sí mismo una malísima institución política, una institución incompatible con todo ordenado régimen político, y más si ese régimen es el monárquico, el sufragio universal, aun cuando sea verdad, es incompatible a la larga con la propiedad individual, con la desigualdad de las fortunas y con todo lo que no sea un socialismo desatentado y anárquico. El sufragio universal no puede ser más que un instrumento de socialismo o una farsa vil..."

¿Quién piensa...que las opiniones de las muchedumbres, de los pobres, de los que nada tienen, estarán representadas en las urnas electorales?...

El sufragio universal es un instrumento de intimidación en las grandes poblaciones, agitado por la demagogia contra los intereses del orden; y es, en las pequeñas poblaciones agrícolas, un instrumento vil de cartas en blanco en manos de los gobernadores de las provincias... Hay muchos que al pretender establecer el sufragio universal quieren que se derive de él la soberanía; hay muchos que le buscan como pretexto para disputar a la Corona los fundamentos sustanciales de sus derechos; hay muchos que aspiran a que por él se pueda contrarrestar la eficacia del principio monárquico dentro de las ideas conservadoras."

CÁNOVAS, ANTONIO. *Discurso pronunciado en Sevilla el 8 de noviembre de 1888.*

1. Describe el tipo de fuentes utilizadas. (1,5 puntos)

2. Identifica las ideas principales de los textos, situándolas en su contexto histórico. (3 puntos)

3. Responde a las preguntas siguientes: (2,5 puntos)

3.1. Explica el concepto de soberanía.

3.2. ¿Qué tipo de soberanía se contempla en la constitución de 1876 (texto 1)?

3.3. ¿Qué diferencia se aprecia con respecto a la etapa de la I República?

4. Responde a las preguntas siguientes: (3 puntos)

4.1. ¿A qué partido pertenecía Antonio Cánovas?

4.2. Razona la argumentación sobre el sufragio universal masculino (texto 2), teniendo en cuenta los principios ideológicos defendidos en su programa electoral.

4.3. Desarrolla brevemente el programa político de los liberales liderados por Cánovas.

Criterios de calificación
<ul style="list-style-type: none">La calificación del ejercicio 4 corresponde a la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.Para la superación de este ejercicio hay que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota mediana que no sea inferior a 5 puntos.